

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa **24.10. 2019**

**AKTUALIZÁCIA CELOMESTSKÉHO ZOZNAMU PAMÄTIHODNOSTÍ
BRATISLAVY**

Predkladateľ:

Mgr. Ctibol Košťál, v. r.
riaditeľ magistrátu

Zodpovedný:

PhDr. Ivo Štassel, v. r.
riaditeľ Mestského ústavu ochrany pamiatok
v Bratislave

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa s uznesením MsR zo
dňa 10.10.2019
3. Heslovitý zoznam
4. Evidenčné listy (na priloženom CD)
5. Výpis z komisie pre kultúru, médiá a
ochranu kultúrneho dedičstva MsZ

Spracovateľ:

PhDr. Ivo Štassel, v. r.
riaditeľ Mestského ústavu ochrany pamiatok
v Bratislave

**Kód uznesenia 12.1.
12.4.**

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy po prerokovaní materiálu

A. schvaľuje

aktualizovaný Celomestský zoznam pamätihodností hlavného mesta SR Bratislavy.

B. ukladá

riaditeľovi Mestského ústavu ochrany pamiatok

uverejniť aktualizovaný Celomestský zoznam pamätihodností hlavného mesta SR Bratislavy na webovej stránke organizácie.

T: 31. 12. 2019

Dôvodová správa

Poslanci Mestského zastupiteľstva rozhodli na svojom októbrovom zasadaní v roku 2010 o vypracovaní „Celomestského zoznamu pamätihodností Bratislavy“ s tým, že jeho prípravou poverili Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave. Jedná sa o uznesenie č. 1171/2010 zo dňa 28.10. 2010 s termínom splnenia úlohy k 31.12. 2011. Tento zoznam bol spracovaný v priebehu roka 2011 a následne predložený na schválenie do decembrového zasadania Mestského zastupiteľstva. Schválený bol uznesením MsZ dňa 15.decembra 2011.

V dôvodovej správe ku schválenému materiálu bolo uvedené, že sa jedná o otvorený zoznam v tom zmysle, že v budúcnosti doňho bude možné dopĺňať ešte ďalšie položky. V priebehu roka 2013 bol urobený celomestský zoznam doplnený o 59 nových položiek, ktoré boli schválené uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy dňa 21.11. 2013. V marci 2016 bol zoznam rozšírený o 17 nových prvkov a celkový počet položiek dosiahol 300. V marci 2017 bol zoznam doplnený o ďalších 95 prvkov, čím dosiahol celkový počet položiek číslo 395. Koncom roka 2017 bol zoznam rozšírený o ďalších 114 nových položiek, z ktorých väčšinu tvorili náhrobky z historických cintorínov. Celkový počet položiek v zozname tým dosiahol číslo 509. V roku 2018 bolo do zoznamu zaevidovaných ďalších 21 nových položiek, z ktorých väčšinu tvoria náhrobky z historického Ondrejského cintorína a z Martinského cintorína, ktoré sú dôležitou súčasťou pamäte tohto mesta. Ku koncu roka 2018 dosiahol počet položiek v Celomestskom zozname číslo 530.

Tohtoročná aktualizácia sa nesie v znamení bratislavských **ikonických stavieb**. Ide o objekty, ktoré nie sú národnými kultúrnymi pamiatkami, ale sú pre hlavné mesto dôležité z hľadiska svojho architektonického stvárnenia, dôležitej funkcie, alebo významného autora. Pri výbere boli uplatnené tie isté hodnotiace kritéria, ktoré sa používajú od vzniku Celomestského zoznamu:

- 1/ **kritérium významu** danej osobnosti (udalosti, artefaktu) pre hlavné mesto;
- 2/ **kritérium výnimočnosti** danej osobnosti (udalosti, artefaktu) v rámci svojej skupiny.

Existujúci celomestský zoznam, ktorý je zverejnený na web-stránke Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave, týmto navrhujeme doplniť o 21 nových položiek. Úlohou zoznamu pamätihodností je pripomenúť význam týchto osobností, resp. objektov, ktoré boli súčasťou histórie nášho mesta.

Uznesením Mestskej rady hlavného mesta SR Bratislavy č. 72/2019 zo dňa 10. 10. 2019 Mestská rada hlavného mesta SR Bratislavy odporúča Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy prerokovať Aktualizáciu Celomestského zoznamu pamätihodností Bratislavy.

DOLOŽKA VPLYVOV

Predložený materiál nemá dopad na čerpanie z rozpočtu mesta v roku 2020, ani finančné požiadavky na ďalšie rozpočtové obdobie.

H e s l o v i t ý z o z n a m
položiek navrhovaných na zaradenie do
„Celomestského zoznamu pamätihodností mesta Bratislavy“

Predložené objekty predstavujú súbor, ktorého hlavným znakom je mestotvornosť. Jedná a o objekty (v jednom prípade o parčík), ktoré sú pre danú ulicu či štvrť charakteristické, v historickom kontexte určujúce. Mnohé z nich obyvatelia mesta vnímajú ako mestské „ikony“, mestotvorné stavby, ktoré tvoria genius loci toho-ktorého verejného priestoru. Ich autormi sú naši najlepší architekti, ktorých tvorba premenila naše mesto z provinčného na európske.

1. **Grosslingova 48** (Štefánikova štátna ľudová a meštianska škola) BA - I. – D.11
Školy boli postavené v roku 1931 podľa projektu Petra Kopáčka ako prestížne stavby Ministerstva školstva a národnej osvety s najmodernejšou technickou a hygienickou výbavou.
2. **Dobrovičova 12** (Fond národnej obnovy) BA - I. – E.10
Významná zástavba celého urbanistického bloku od renomovaných architektov Eugena Kramára a Štefana Lukačoviča z rokov 1947-52.
3. **Ul. 29.augusta 10** (býv. stredoškolský internát) BA - V. – A.9
Objekt od významného architekta F. Krupku z roku 1925 s jedinečne stvárnenou fasádou v štýle architektonického kubizmu.
4. **Bezručova 1** (nájomný dom Magnezitového závodu) BA - V. – A.10
Nájomný dom od architekta Jozefa Konráda z rokov 1937-38 bol vo svojom čase významným predstaviteľom kvalitného bývania vyššej kategórie.
5. **Štúrova 1-3** (obytný a obchodný dom Luxor) BA - V. – A.11
Objekt od známeho brnianskeho architekta Jána Víseka, postavený v rokoch 1937-38, sa stal významným predstaviteľom úsporného funkcionalizmu v bratislavskom prostredí.
6. **Grosslingova 6-8** (budova býv. poisťovne Fénix) BA - I. – E.11
Budova z rokov 1928-29 od významných architektov F. Weinwurma a I. Vécseia sa stala jedným z prvých predstaviteľov architektonického purizmu na Slovensku.
7. **Cintorínska 10** (pôvodne priemyselný objekt Starej sladovne) BA - VII. – A.12
Industriálny objekt bol postavený okolo roku 1872 pre významný bratislavský pivovar Stein s funkciou sladovne. Okrem toho sa jedná o významný príklad konverzie funkcie z 80.rokov 20.storočia.
8. **Bottova 2** (pôv. priemyselná hala závodu Apollo) BA - VII. – A.13
Industriálny objekt vznikol v roku 1941 v rámci rozširovania prevádzky rafinérie. Je jedným z posledných hmotných dokladov historickej zástavby Apolla a významným predstaviteľom konverzie na kultúrno-spoločenskú funkciu v roku 2005.

9. **Dunajská 2** (obchodný dom Teta) BA - I. – E.12
Objekt od architekta Alexandra Skutezkého z roku 1929 bol jedným z prvých predstaviteľov čistého architektonického funkcionalizmu a zároveň prvým obchodným domom v meste.
10. **Šafárikovo nám.** (parková úprava okolo Kačacej fontány) BA - IX. – A.8
Jeden z najvýznamnejších sadovníckych počinov Bratislavského okrášľovacieho spolku, ktorý premenil v 80. rokoch 19. st. neupravenú plochu hovädzieho trhu na okrasný parčík so sadovníckou úpravou.
11. **Gorkého 1** (obytný dom Dunajskej banky) BA - V. – A.12
Dom od známych architektov F. Weinwurma a I. Vecseia z r. 1936 je jedným z najčistejších predstaviteľov funkcionalistickej architektúry, ktorý sa stal neodmysliteľnou súčasťou centra aj vďaka býv. prevádzke Mliečneho baru.
12. **Gorkého 6-12** (polyfunkčný dom dvoch býv. poisťovní) BA - I. – E.13
Objekt od architekta A. Skuteckého z r. 1935 s typickým gradovaním kubusových hmôt, postavený v puristickom štýle.
13. **Vazovova 5** (budova Školy umeleckých remesiel) BA - I. – D.12
Objekt od významných architektov A. Balána a J. Grossmana z rokov 1928 až 37 je významným predstaviteľom štýlu v duchu Bauhausu.
14. **Obchodná 4** (obchodný a obytný dom Schon) BA - I. – E.14
Objekt od významných architektov F. Weinwurma a I. Vecseia z roku 1934 je významným príkladom skĺbenia obchodnej a bytovej funkcie pri zachovaní najvyšších štandardov.
15. **Obchodná 12** (tzv. Kalvínov dom Reformovanej cirkvi) BA - V. – A.13
Obytný dom od známeho bratislavského architekta F. Wimmera z roku 1913 je významným predstaviteľom tzv. maďarskej secesie v Bratislave. V čase svojho vzniku bol najvyšším domom na Obchodnej ul.; pri jeho výstavbe bola použitá progresívna železobetónová konštrukcia.
16. **Obchodná 22** (obytný dom Roykovej základiny) BA - V. – A.14
Obytný dom s obchodnou pasážou (Royko pasáž) navrhol architekt E. Steiner v r. 1924. Jednalo sa o progresívnu kumuláciu obchodnej funkcie do veľkorysej pasáže, na tú dobu výnimočnej.
17. **Obchodná 48** (rekonštrukcia vinohradníckeho domu) BA - V. – A.15
Významný český architekt J. Merganc navrhol v r. 1924 unikátnu nadstavbu staršieho domu, pri ktorej na malej ploche citlivo uplatnil kreatívne kubistické prvky.
18. **Pražská 25** (objekt býv. Slovenských elektrární) BA - I. – E.15
Polyfunkčný elektrárenský objekt postavili v roku 1928 podľa projektu Fridricha Weinwurma a Ignáca Vécseiho. V roku 1934 ho nadstavali

a prefasádoval Dušan Jurkovič a dal mu jedinečný vzhľad, typický pre jeho diela.

19. **Bjornsonova 2-8** (blokový bytový dom) BA - V. – A.16
Bytový dom z dielne popredného architekta Emila Belluša z roku 1935 zaujme svojou monumentálnou rozlohou a strohým funkcionalistickým poňatím.
20. **Záhradnícka 10** (Justičný palác) BA - I. – E.16
Architekt A. Skutecký navrhol geometrickú objektovú skladbu ako zástavbu celého bloku. Realizácia z roku 1938 je zaujímavá zvláštnou skladbou hmôt, ako aj monumentálnym výrazom.
21. **Kamenné nám.** (obchodný dom Prior I.) BA - I. – E.17
Návrh obchodného domu na nezvyklom pôdoryse a s netypicky poňatou fasádou bol signálom nástupu moderny v 60. rokoch 20. st. v slovenskej architektúre. Objekt bol otvorený verejnosti v roku 1968 a je hodnotený ako kontroverzný medzník v dejinách bratislavskej architektúry.

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - I. – D.11

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – Staré Mesto

Adresa: **Grösslingova ul. č. 48**

Adresa popisom: -

Typ pamätihodnosti: nehnuteľná

Názov pamätihodnosti: **Štefánikove štátne ľudové a meštianske školy
dnes MŠ a ZŠ M. R. Štefánika**

Číslo v zozname MČ: nie je evidovaná

Uličná fasáda

Spojovací křčok medzi dvoma budovami

Dvorová fasáda

Popis:

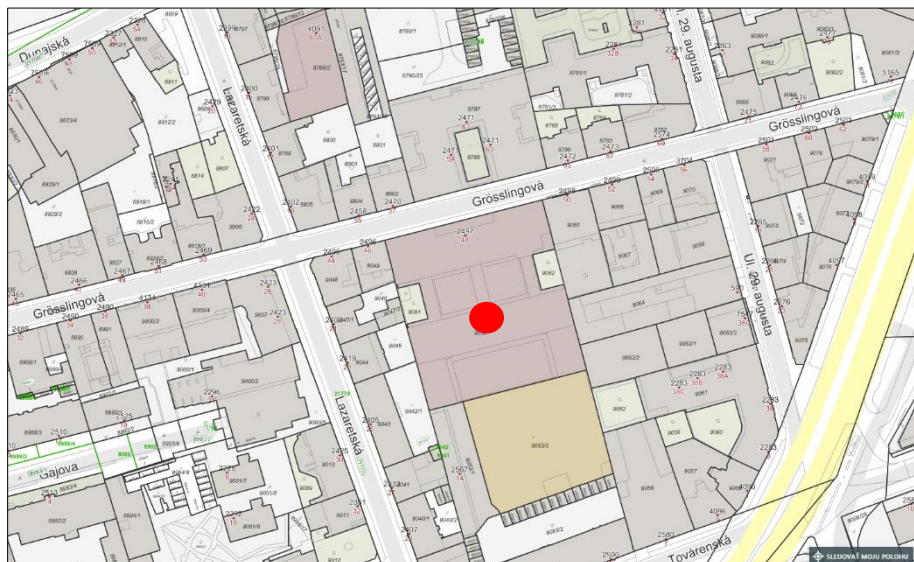
Štefánikove školy, dnes Materská a základná škola na Grösslingovej ulici, boli postavené podľa projektu Petra Kopáčka v rokoch 1930 – 1931. Tvoria ju dve samostatné budovy spojené prízemnou chodbou s dvoma telocvičňami. V prednej budove na prízemí bol byt riaditeľa a školníka, vzadu školská jedáleň. Školy patrili v čase vzniku **k prestížnym realizáciám ministerstva školstva a národnej osvety**. Vyznačovali sa na tú dobu kvalitným technickým vybavením (ústredné kúrenie, hygienické zariadenia).

Literatúra a pramene: Dulla, M., Moravčíková, H.: Architektúra Slovenska v 20. storočí, SLOVART, Bratislava, 2002, str. 354.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

<http://mu-basm.gisplan.sk/mapa/katastralna-mapa/>, 17.9.2019

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – Staré Mesto

Adresa: **Dobrovičova ul. č. 12, Bezručova ul. č. 7, Dostojevského rad č. 3 – 5, Lomonosova ul.**

Adresa popisom: -

Typ pamätihodnosti: nehnuteľná

Názov pamätihodnosti: **Administratívna budova fondu národnej obnovy
dnes Ministerstvo pôdohospodárstva**

Číslo v zozname MČ: nie je evidovaná

Obytná časť, Dostojevského ul. č. 3 – 5

Administratívna časť, Lomonosova ul.

Hlavný vstup, Dobrovičova ul. č. 12

Popis:

Rozsiahly komplex ktorý spolu s obytnými domami (Dostojevského rad č. 3 a 5) tvorí samostatný urbanistický blok. Všetky budovy v bloku boli postavané podľa projektu Eugena Kramára a Štefana Lukačoviča v rokoch 1947 - 1952. Základom dispozície je hala s galériou ktorá sa opakuje na každom podlaží. Dispozíciu tvorí trojtrakt v strede s chodbou. V budove je stále funkčný pater noster.

Vonkajší vzhľad objektu určujú horizontály okenných otvorov radených husto pri sebe a okrový keramický obklad, objekt nesie **charakteristické znaky neskej povojnovnej moderny**.

Eugen Kramár a Štefan Lukačovič je dvojica významných slovenských architektov ktorí prispeli k architektonickej tvorbe Slovenska mnohými význačnými stavbami (Divadlo P. O. Hviezdoslava v Bratislave, Poštový palác v Bratislave, Geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave a iné).

Literatúra a pramene: Dulla , M.: Moravčíková, H.: Architektúra Slovenska v 20. storočí, SLOVART Bratislava, 2002, str. 412.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

<http://mu-basm.gisplan.sk/mapa/katastralna-mapa/>, 17.9.2019

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - V. – A.9

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – Staré Mesto

Adresa: **Ul. 29. augusta č. 10**

Adresa popisom: -

Typ pamätihodnosti: nehnuteľná

Názov pamätihodnosti: **Stredoškolský internát dnes Sociálna poisťovňa**

Číslo v zozname MČ: nie je evidovaná

Uličná fasáda, Ul. 29. augusta

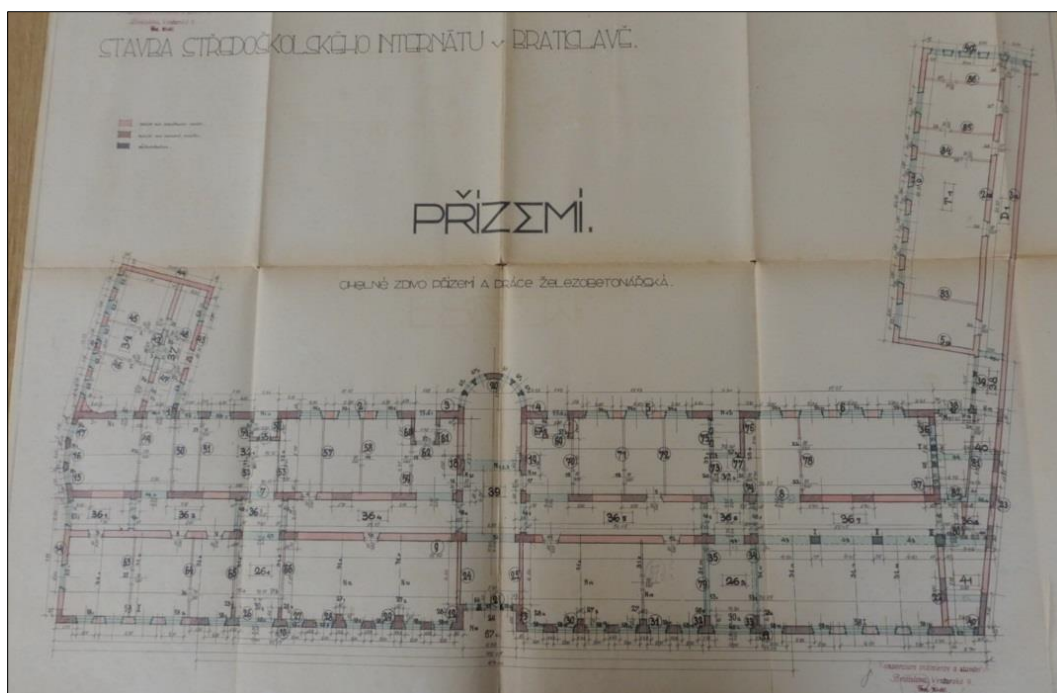
Uličná fasáda, detail priečelia

Popis:

Objekt tvorí nárožie Ul. 29. augusta a Cukrovej ulice. Postavený bol podľa projektu F. Krupku ako stredoškolský internát v roku 1925. Uličná fasáda nesie **výrazné znaky kubistickej architektúry, ktorá je ojedinelá plastickým stvárnením celej hmoty.**

Návrh na stredoškolský internát vypracoval F. Krupka na základe víťazstva v súťaži a patrí k najvýraznejším príspevkom autora k slovenskej kubistickej architektúre. Fasády sa vyznačujú geometrickým ornamentom a dynamikou architektonického kubizmu.

Stavbu dozorovalo Ministerstvo verejných prác a stavalo Konzorcium inžinierov a staviteľov v Bratislave.

Pôvodný projekt z roku 1925. AMB, fond UHA kr. 334

Literatúra a pramene: Dulla, M.: Moravčíková, H.: Architektúra Slovenska v 20. storočí, SLOVART Bratislava, 2002, str. 337.
Foltýn, L.: Slovenská architektúra a česká avantgarda 1918 - 1939. Bratislava, SAS 1993, str. 63.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

<http://mu-basm.gisplan.sk/mapa/katastralna-mapa/>, 17.9.2019

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - V. – A.10

Mesto:	Bratislava
Mestská časť:	Bratislava – Staré Mesto
Adresa:	Gajova ul. č. 9, Grösslingova ul. č. 20, Bezručova ul. č. 1
Adresa popisom:	-
Typ pamätihodnosti:	nehnutel'ná
Názov pamätihodnosti:	nájomný dom Magnezitového priemyslu
Číslo v zozname MČ:	nie je evidovaná

Pohľad z Bezručovej ulice

Pohľad z Gajovej ulice

Popis:

Nájomný dom bol postavený medzi rokmi 1937 – 38 podľa projektu Jozefa Konráda. Stavebníkom bol Magnezitový priemysel a staviteľom Jozef Erdély.

V objekte sú 2 až 4 izbové byty, ako aj menšie „mládenecké“ 2- izbové byty. Vstupný vestibul je riešený veľkoryso, obložený je bielo zeleným talianskym mramorom. V každom schodisku bolo samostatné zariadenie na odstránenie bytového textilu.

Objekt sa vyznačuje kvalitným vybavením a stavebno – technickým riešením a predstavuje **dobrá úroveň bývania stredných vrstiev mesta.**

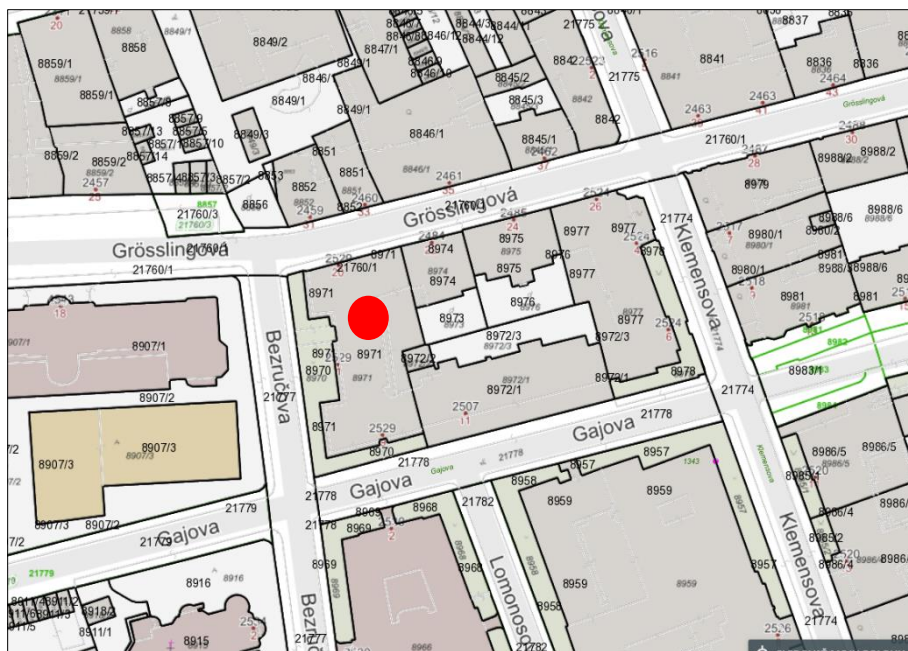
Dom je vyvrcholením tvorby Jozefa Konráda v oblasti bytovej architektúry. Jozef Konrád je autorom niekoľkých významných bratislavských stavieb, napr. Nemeckého veslárskeho klubu, či Obchodného a bytového domu na Obchodnej ulici č. 10.

Literatúra a pramene: Dulla, M.: Moravčíková, H.: Architektúra Slovenska v 20. storočí, SLOVART Bratislava, 2002, str. 395.
Foltýn, L. : Slovenská architektúra a česká avantgarda 1918 - 1939. Bratislava, SAS 1993, str. 172.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

<http://mu-basm.gisplan.sk/mapa/katastralna-mapa/>, 17.9.2019

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – Staré Mesto

Adresa: **Štúrova ul. č. 1 - 3**

Adresa popisom: -

Typ pamätihodnosti: nehnuteľná

Názov pamätihodnosti: **Obchodný a obytný dom Luxor**

Číslo v zozname MČ: nie je evidovaná

Uličná fasáda

Popis:

Polyfunkčný objekt Luxor spolu s budovou Slovenskej sporiteľne tvorí južné nárožie Námestia SNP, na ktorom sa v 30. rokoch 20. storočia stavali v Bratislave najmodernejšie funkcionalistické stavby.

Objekt bol postavený podľa projektu významného brnianskeho architekta Jána Víška v rokoch 1937 – 38. Trojuholníkový pôdorys budovy bol daný tvarom pozemku určeným reguláciou Štúrovej ulice. Na prízemí boli obchodné prevádzky, na 1. poschodí obľúbená reštaurácia Luxor, na vyšších podlažiach byty a kancelárie. Uličná fasáda s pozdĺžnymi oknami sa vyznačuje úspornými **výrazovými prostriedkami funkcionalizmu**.

V roku 1998 prešiel objekt rekonštrukciou podľa projektu ing. arch. Jána Bahnu a bol prepojený so susednou budovou sporiteľne.

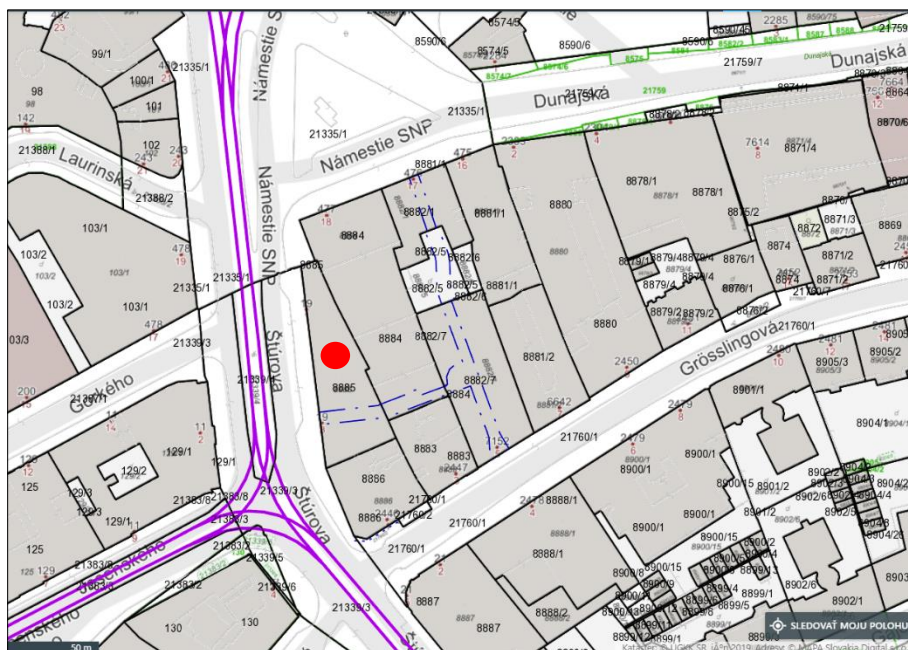
Literatúra a pramene: Dulla, M.: Moravčíková, H.: Architektúra Slovenska v 20. storočí, SLOVART Bratislava, 2002, str. 397

https://sk.wikipedia.org/wiki/Obchodn%C3%BD_a_obytn%C3%BD_dom_Luxor.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

<http://mu-basm.gisplan.sk/mapa/katastralna-mapa/>, 17.9.2019

Mesto:	Bratislava
Mestská časť:	Bratislava – Staré Mesto
Adresa:	Grösslingova ul. č. 6 - 8
Adresa popisom:	-
Typ pamätihodnosti:	nehnuteľná
Názov pamätihodnosti:	Administratívna a obytná budova Život poisťujúcej účastinnej spoločnosť Phönix/Fénix
Číslo v zozname MČ:	nie je evidovaná

Uličná fasáda

Uličná fasáda, obklad travertínom

Popis:

Objekt administratívno - obytnej budovy bývalej poisťovne bol postavený podľa projektu významných slovenských architektov Fridricha Weinwurma a Ignáca Vécseia medzi rokmi 1928 – 1929. Staviteľom bol Jozef Erdély.

Zo spodnej dvojpodlažnej kompaktnej hmoty vyrastá trojkridlová trojpodlažná nadstavba. Pôvodne boli spodné podlažia vyhradené kancelárskym priestorom, na ďalších sú byty prístupné dvojicou schodísk v zadnej časti objektu. Prvé dve podlažia s veľkorysými horizontálnymi okennými otvormi sú obložené travertínom. Budova patrí medzi **prvé puristické stavby na Slovensku**. Vyznačuje sa bezozdobnosťou a prevádzkovou jednoduchosťou.

Literatúra a pramene: Dulla , M.: Moravčíková, H.: Architektúra Slovenska v 20. storočí, SLOVART Bratislava, 2002, str. 350.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

<http://mu-basm.gisplan.sk/mapa/katastralna-mapa/>, 17.9.2019

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – Staré Mesto

Adresa: **Cintorínska ul. č. 10, Ferienčíkova ul. č. 13**

Adresa popisom: -

Typ pamätihodnosti: nehnuteľná

Názov pamätihodnosti: **Stará sladovňa**

Číslo v zozname MČ: nie je evidovaná

Uličná fasáda, Ul. 29. augusta

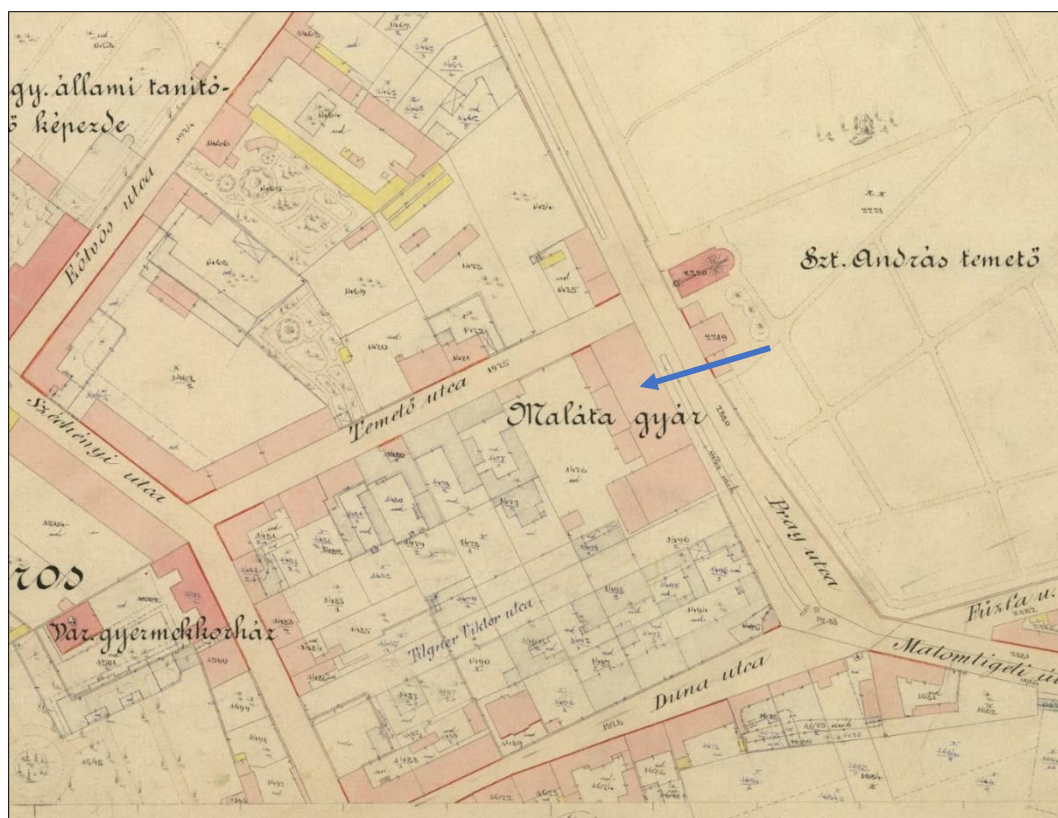
Uličná fasáda, Ferienčíkova ul., prístavba z roku 1975

Popis:

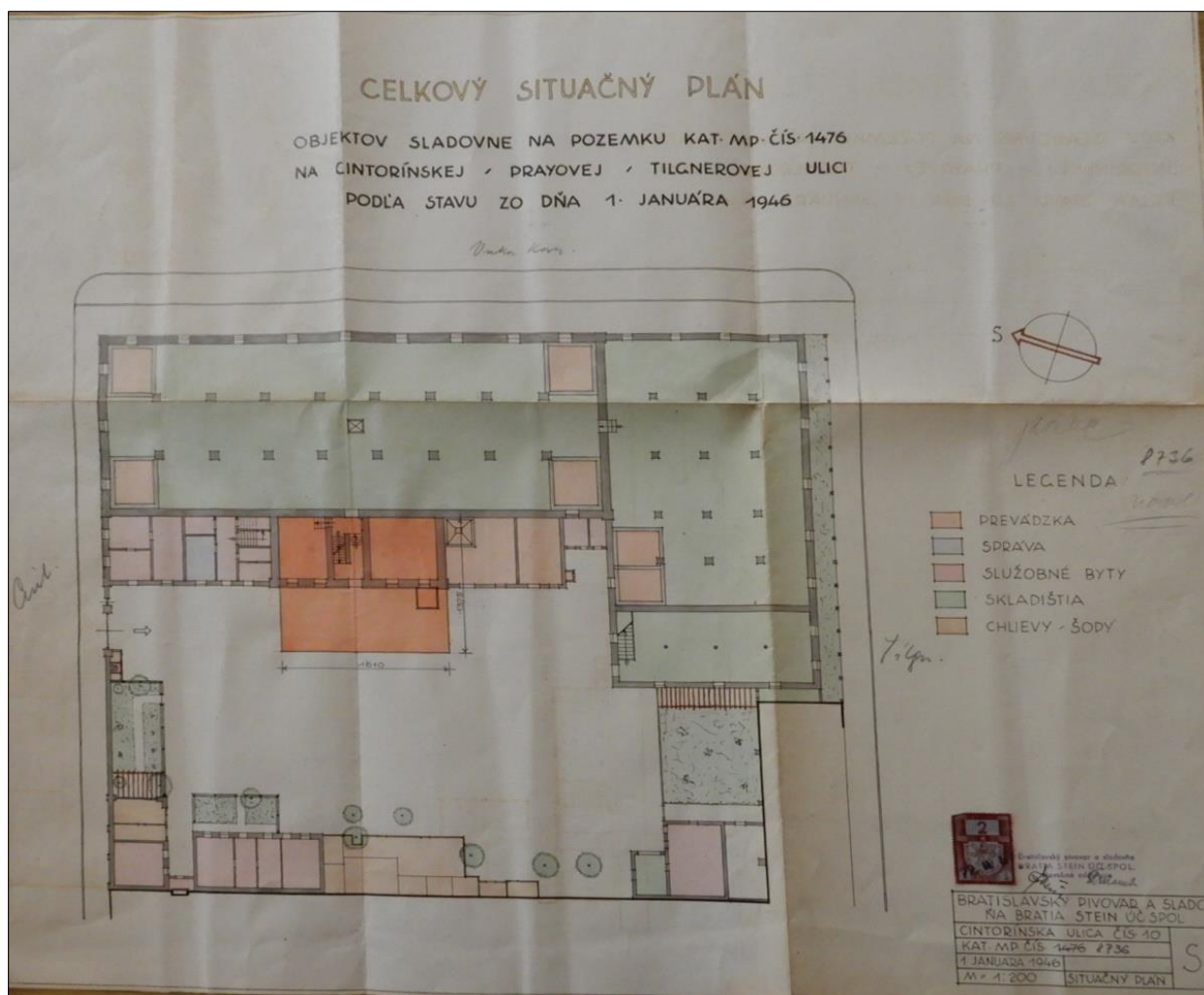
Stará sladovňa bola postavená okolo roku 1872 ako sladovňa pre bratislavský pivovar Stein, ktorý patril k najväčším pivovarom na území Slovenska. Bola počas prevádzky niekoľkokrát modernizovaná, hlavne v 40. rokoch 20. storočia.

Medzi rokmi 1975 – 1980 prešiel objekt kompletnou rekonštrukciou a bol prestavaný na ikonickú piváreň nazývanú Mamut. Po roku 1989 tu boli rôzne prevádzky, dnes je prázdna. Objekt starej sladovne historicky súvisí s pivovarom Stein, ktorého kvasiareň bola vyhlásená na národnú kultúrnu pamiatku.

Budova je **pripomienkou dejín pivovarníctva v Bratislave**. Po zastavení výroby bola v 70. – 80. rokoch ako **jedna z 1. priemyselných stavieb rekonštruovaná pre spoločenské účely**, čo svedčí o uvedomení si jej hodnoty pre históriu a súčasný život mesta.

Stará sladovňa na mape z roku 1894.

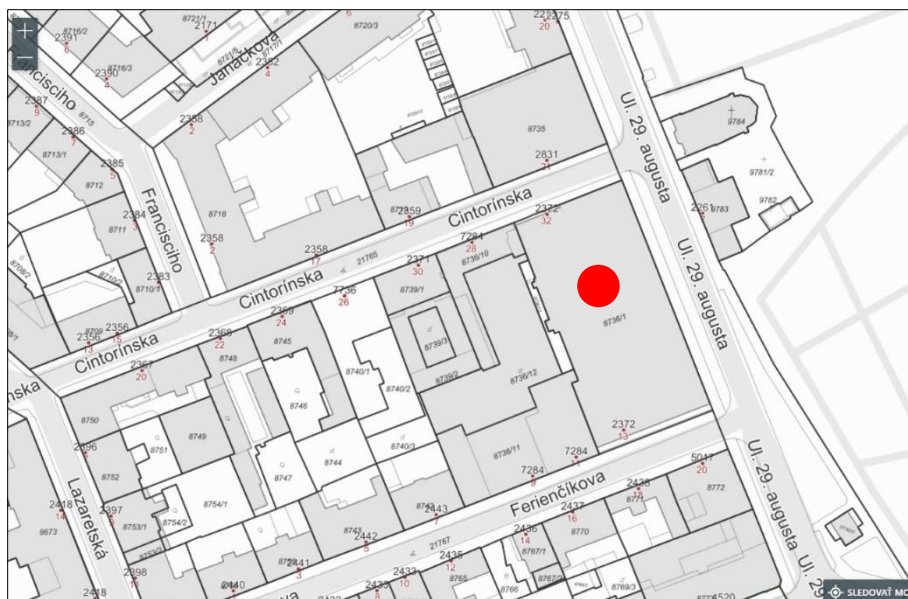
Plán areálu sladovne z roku 1946.

Literatúra a pramene: <http://www.mamutpub.sk/historia-mamutu>. Archív mesta Bratislava fond UHA, kr. 339.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

<http://mu-basm.gisplan.sk/mapa/katastralna-mapa/>, 17.9.2019

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - VII. – A.13

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – Staré Mesto

Adresa: **Bottova ul. č. 2**

Adresa popisom: -

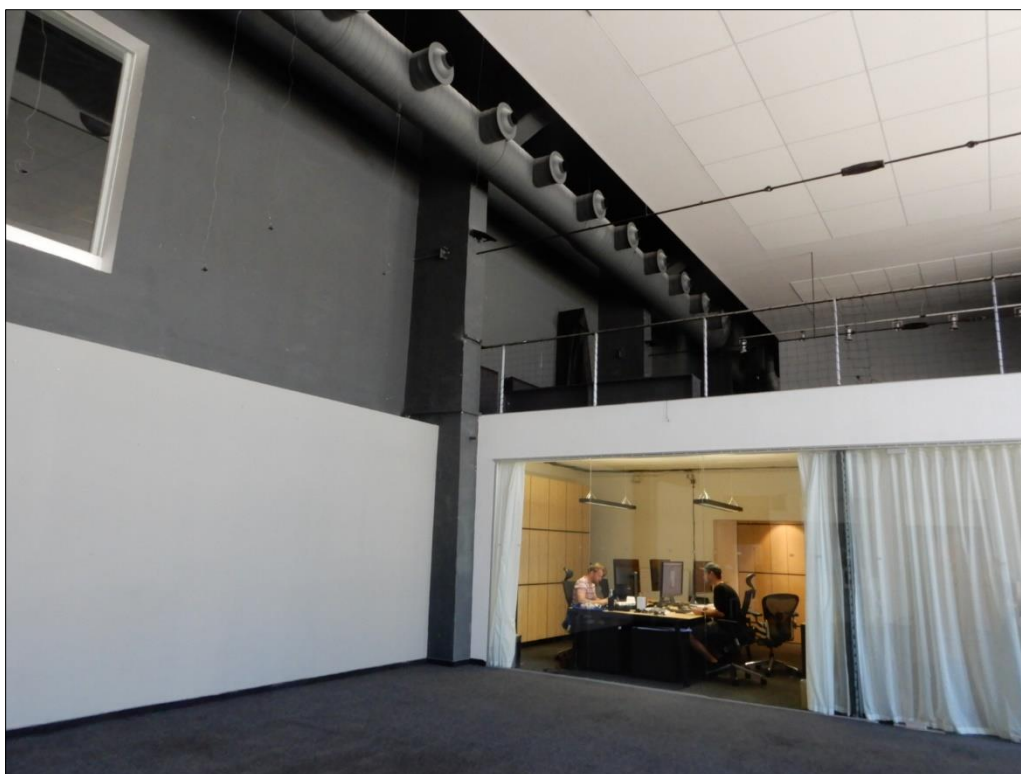
Typ pamätihodnosti: nehnuteľná

Názov pamätihodnosti: **budova továrne Apollo, dnes Desing factory**

Číslo v zozname MČ: nie je evidovaná

Dvorová fasáda

Interiér

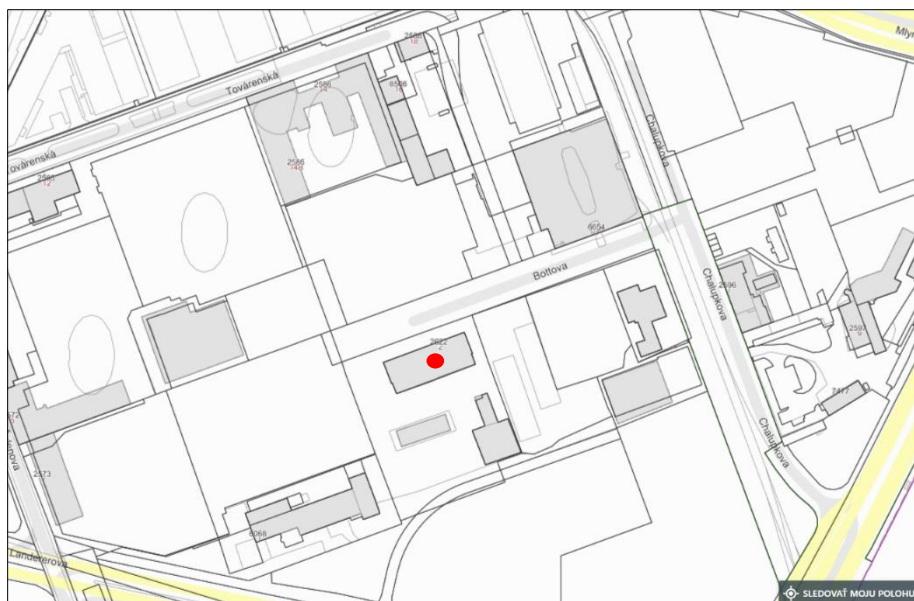
Popis:

Budova na Bottovej ulici č. 2 bola postavená v roku 1941 podľa projektu firmy Pittel a Brausewetter v čase najväčšieho rozmachu továrne Apollo, rafinérie minerálnych olejov. Tá začala svoju výrobu v Bratislave v roku 1896 a postupne sa stala jednou z najmodernejších rafinérií v strednej Európe.

Rozmach továrne v 40. rokoch, kedy bola budova postavená, súvisel so začatím činnosti krakovacieho amerického zariadenia DUBBS, ktoré patrilo k vtedajšej svetovej špičke.

Objekt patrí **k typickým predstaviteľom továrenskej architektúry 40. rokov** minulého storočia, jeho suterén slúžil v priebehu vojny ako protiletECKÝ kryt pre 380 osôb. Počas bombardovania továrne bol zasiahnutý juhozápadný koniec budovy.

Továrenská hala je spolu s budovou teplárne (národná kultúrna pamiatka) **posledným stojacim objektom továrne Apollo**. Od roku 2005 v ňom sídli občianskej združenie Desing factory, ktorý budovu konverzoval na multifunkčný kultúrny a spoločenský priestor. Za túto rekonštrukciu získal v roku 2007 **cenu za architektúru Slovenskej komory architektov CE·ZA·AR 2007** v kategórii Rekonštrukcia a obnova budov, v roku 2006 bol projekt premeny budovy nominovaný na cenu Dušana Jurkoviča.

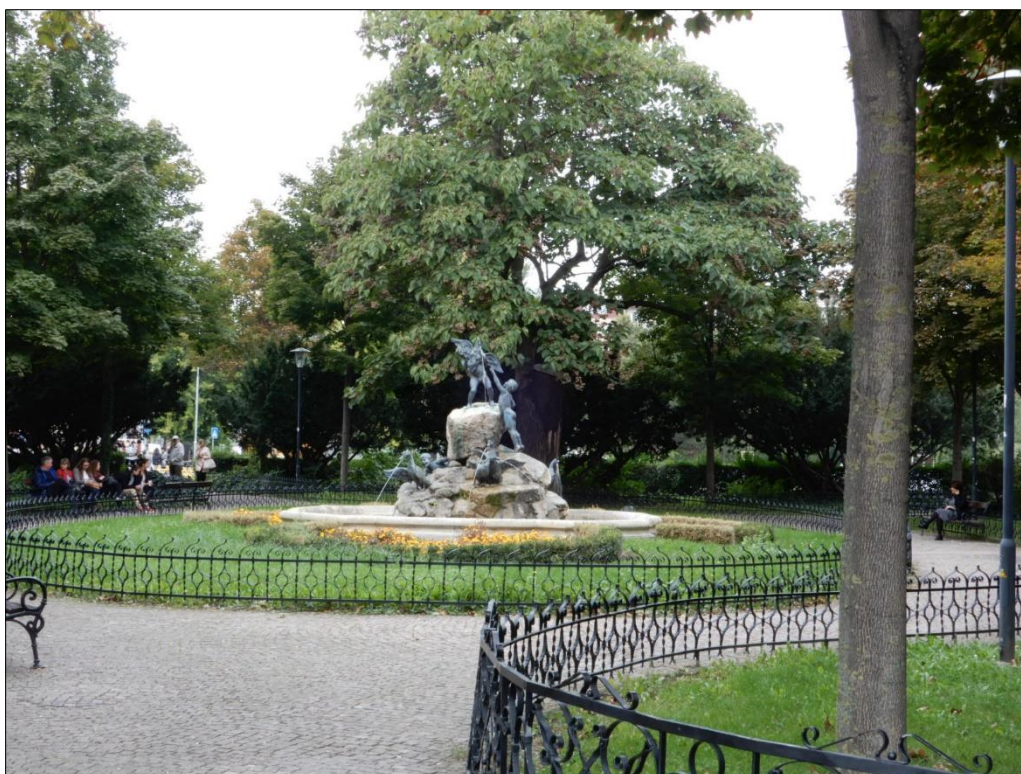
Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - IX. – A.8

Mesto:	Bratislava
Mestská časť:	Bratislava – Staré Mesto
Adresa:	Šafárikovo námestie - park
Adresa popisom:	-
Typ pamätihodnosti:	nehnuteľná
Názov pamätihodnosti:	Šafárikovo nám. – park pri Kačacej fontáne
Číslo v zozname MČ:	nie je evidovaná

Pohľad na park z juhu

Parková úprava s fontánou

Popis:

Bratislavský okrášľovací spolok z členských príspevkov, z podpôr mesta a z iniciatívy a nadšenia občanov obnovoval staršie a zalesňoval neupravené a pôvodný účel strácajúce priestranstvá. Takým priestorom bola aj plocha bývalého trhu na hovädzí dobytok medzi Starým mostom a budovou UK na Šafárikovom námestí. Vznikol tu **významný, hoci rozsahom malý parkový priestor**, ktorý bol od svojho založenia výborne udržiavaný. Plocha bola pravidelne delená štyrmi prístupovými cestičkami v rohoch nepravidelného obdĺžnika, ktoré lemovali oválnu centrálnu plochu, v ktorej bola umiestnená neskôr fontána zvaná „Kačica“ od bratislavského sochára R. Kuhmayera dokončená r. 1914 (národná kultúrna pamiatka). Na navíšených prírodných kameňoch uprostred bazéna sochár naturalisticky stvárnil postavičky chlapcov, ako sa hrajú a zápasia s kačkami. Voľne sa pritom inšpiroval miestnou povest'ou o chlapcoch – pastierikoch, ktorí sa posmievali vodníkovi a ten ich zakliat. Parčík mal všetky plôšky lemované tepanou kovovou mrežou, zodpovedajúcou štýlu doby svojho vzniku. V 70-tych rokoch boli pieskové cestičky vyasfaltované a mrežové oplatenie zrenovované.

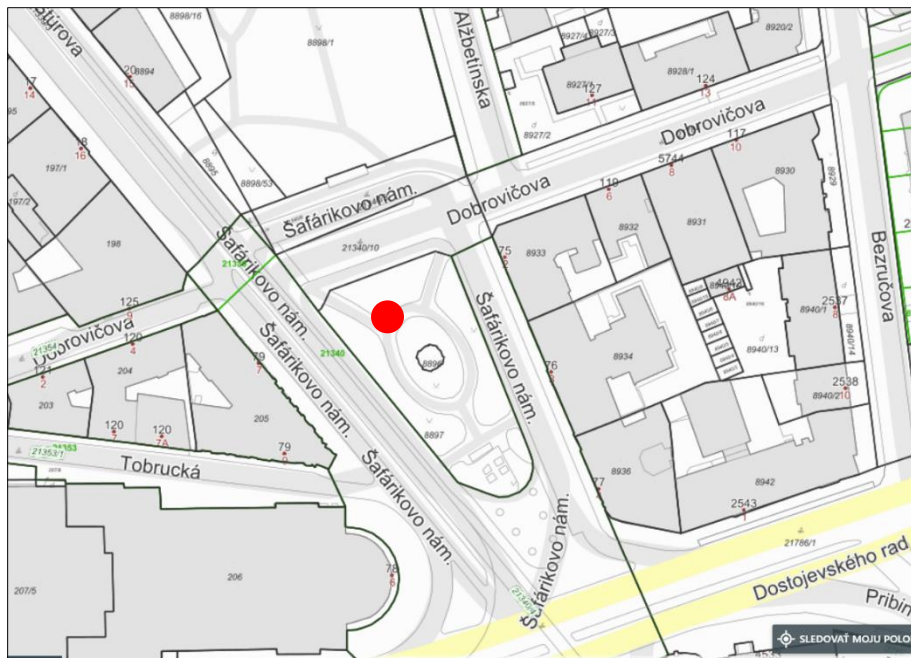
Boli tu vysadené najmä stromy a v oválnej stredovej ploche okolo fontány boli nahusto vysadené hortenzie. Pod stromami boli zväčša ucelené trávnaté plochy, v ktorých boli záhony hortenzií. V južnej najužšej strane parčíka boli záhony ruží.

Literatúra a pramene: Rešovská a kol. : Revízia a evidencia historických parkov a záhrad na území mesta Bratislava, Šafárikovo nám. ZARES, 1989. MÚOP, odel. dokumentácie, sign. 96.

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – Staré Mesto

Adresa: **Dunajská ul. č. 2, Grösslingova ul. č. 9**

Adresa popisom: -

Typ pamätihodnosti: nehnuteľná

Názov pamätihodnosti: **Obchodný dom TETA**

Číslo v zozname MČ: nie je evidovaná

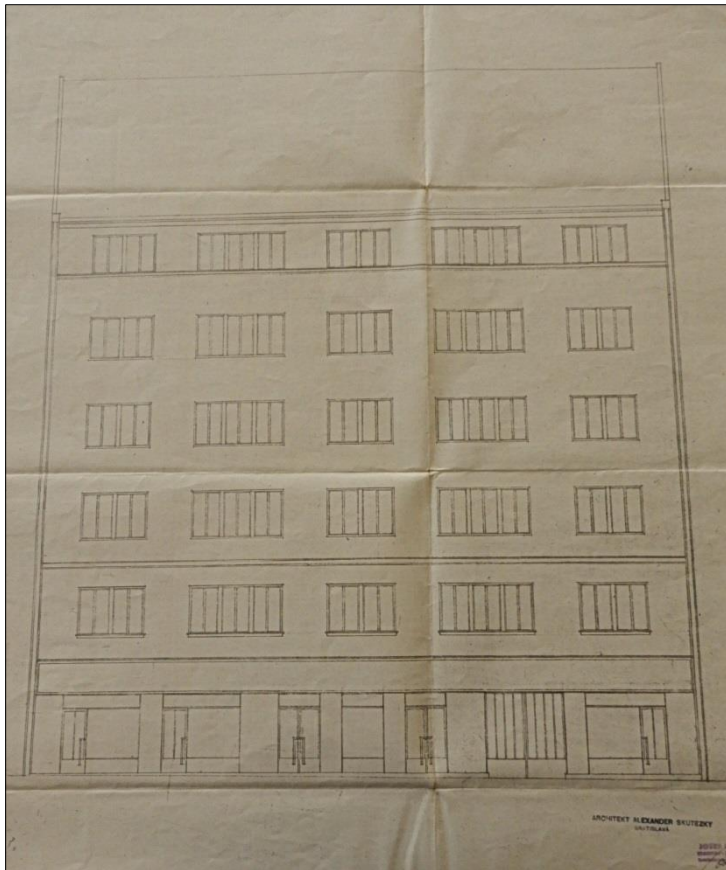
Uličná fasáda Dunajská a Grösslingova ulica

Popis:

Obchodný dom TETA bol postavený ako prvý obchodný dom v meste roku 1929. Projektantom bol architekt Alexander Skutezky, staviteľom bol Armin Hecht, ktorý zároveň postavil aj objekt na Grösslingovej ulici č. 9. Oba domy boli prepojené nezakrytou pasážou.

Nájomníkom časti do Dunajskej ulice bola firma TETA, ktorá v ňom zriadila jednotkový obchod.¹ Objekt sa vyznačuje **čistými funkcionalistickými tvarmi**. Po 2. svetovej vojne v ňom bola zriadená obľúbená predajňa potravín.

¹ Obchod na spôsob všetko za 1 Euro.

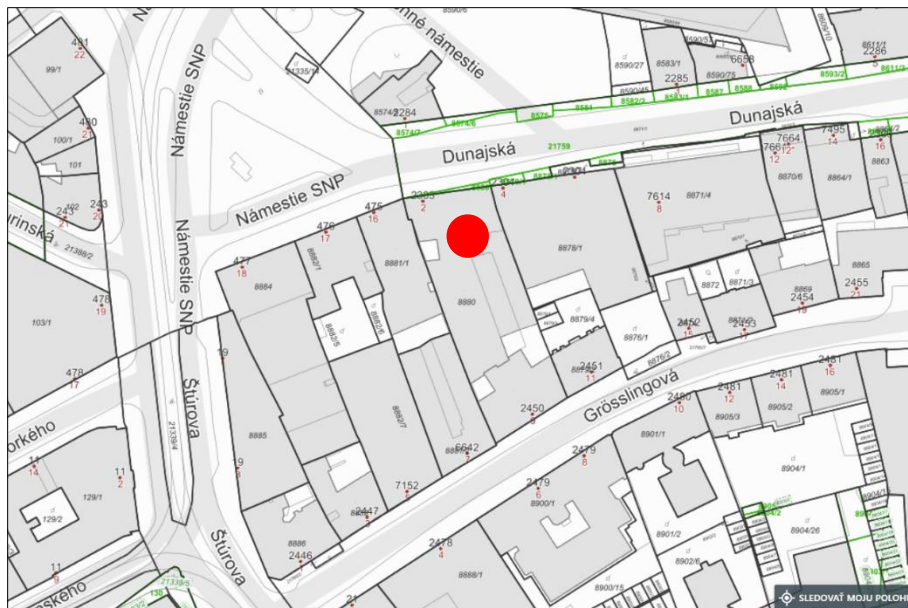
Projekt uličnej fasády z roku 1929.

Literatúra a pramene: Archív mesta Bratislava, fond UHA, kr. 348.
<https://ottokovarik.blog.sme.sk/c/302951/Potraviny-Teta.html>, 17.9.2019

Spracovala: PhDr. Zuzana Zvarová

Autorka fotodokumentácie: PhDr. Zuzana Zvarová

Dátum: 09/2019

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - V. – A.12

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Gorkého 1, Rybárska brána 9**
Adresa popisom: nárožie Gorkého ul. a Rybárskej brány
Názov pamätihodnosti: **dom Dunajskej banky, neskôr „Mliečny bar“**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Náročný objekt, postavený pôvodne ako obchodný a obytný dom pre Dunajskú banku. Autorom projektu je významný bratislavský stavitel', predstaviteľ bratislavského funkcionalizmu **Fridrich Weinwurm** (1885 -1942), v spolupráci s Ignácom Vécseim. Budovu postavili v r.1936 -1937. Objekt vhodne svojou hmotou vyplňa nárožie exponovanej časti mesta. Vytvára zaujímavý kontrast k historizujúcej architektúre svojho okolia. Architekti veľmi vhodne spojili obchodné priestory v parteri, s kancelárskymi priestormi na poschodí a s bytmi na ďalších podlažiach. Výraz fasády určujú rozmerné francúzske okná s drôteným zábradlím. Bratislavčania tento objekt vnímajú aj ako spomienku na ikonický bufet Mliečny bar, ktorý bol roky v prízemí budovy (dnes prevádzka McDonald's).

Literatúra a pramene:

Moravčíková H. :Fridrich Weinwurm Architekt (Slovart, 2014)

Šlachta,Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúra Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum,1996)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

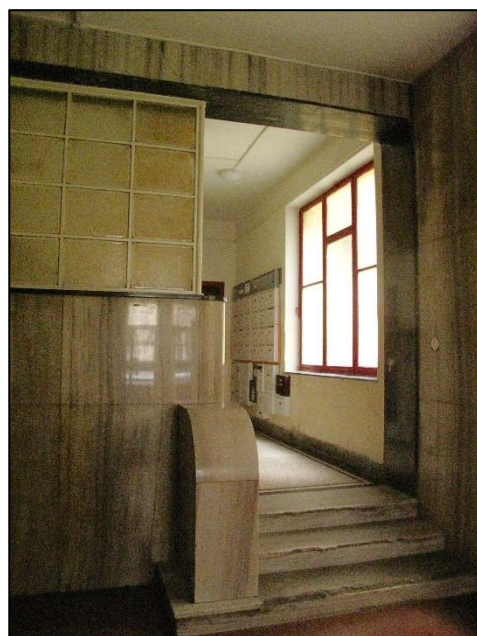

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - I. – E.13

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Gorkého ul. 6-12**
Adresa popisom: v radovej zástavbe Gorkého ulice
Názov pamätihodnosti: **Polyfunkčný dom (dnes Akadémia vzdelávania)**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Takmer celú juhovýchodnú stranu Gorkého ulice zaberá rozmerný polyfunkčný dom postavený v r.1934 -5 vo funkcionalistickom štýle. Autorom projektu je architekt **Alexander Skutecký** (1883-1944). Projekt bol spracovaný pôvodne pre dve poisťovne . V objekte mali poisťovne prevádzky, na vyšších poschodiach boli byty zamestnancov. Skutecký navrhol až puristicky čistú podobu architektúry. Aby potlačil možno nevhodnú veľkú hmotu objektu v relatívne úzkej ulici, rozhodol sa o striedanie hmoty domu s otvoreným priestorom s terasou. Vznikla tak špičková architektúra, ktorá je súčasťou bratislavského súboru funkcionalistických stavieb. Stavba má železobetónovú skeletovú konštrukciu, vyplnenú tehliami, kovové okenné výplne, hladké fasády obložené travertínom, v interiéri bol použitý mramor. Budova je zachovaná prakticky bez zmeny.

Literatúra a pramene:

Šlachta,Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúra Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum,1996)

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovart, 2002)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - I. – D.12

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Vazovova 5**
Adresa popisom: v zástavbe Vazovovej ulice
Názov pamätihodnosti: **budova Slovenskej technickej univerzity**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Dominantnou stavbou Vazovovej ulice je objekt Slovenskej technickej univerzity, ktorá zaplňa jej celú severnú časť. Budova bola postavená pre potreby Školy umeleckých remesiel, v r. 1928 (až 1937), podľa projektu dvojice architektov **Jiřího Grossmanna** (1892-1957) a **Aloisa Balána** v duchu Bauhausu. Táto dvojica autorov navrhla v medzivojnovom období v Bratislave viacero funkcionalistických stavieb. Budova školy na Vazovovej je mimoriadne cenný príklad vysoko účelovej školskej budovy, pri stavbe ktorej boli použité mnohé moderné technológie. Nosnou konštrukciou je liaty rámový železobetónový skelet.. V duchu funkcionalizmu je spracovaná celá hlavná fasáda, členená veľkoplošnými rastrovanými oknami. Charakterizuje ju prísna symetria, s ustúpeným centrálnym stavebným blokom, v ktorom je situovaný hlavný vstup do budovy. Budova je zachovaná v svojej celistvosti a stále slúži ako škola.

Literatúra a pramene:

Šlachta, Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúre Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum, 1996)

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovart, 2002)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - I. – E.14

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Obchodná 4**
Adresa popisom: v radovej zástavbe Obchodnej ulice
Názov pamätihodnosti: **Obchodný dom (pôvodne SCHON)**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Rozmerný obchodný a obytný dom postavený v duchu čistého funkcionalizmu v rokoch 1933-1934 podľa projektu **Fridricha Weinwurma** (1885 -1942) a Ignáca Vécseia. Objekt má 6 nadzemných podlaží a jedno ustúpené podlažie. Okenné otvory majú podobu širokých francúzskych okien s drôteným zábradlím. Obchodné priestory spĺňali najvyššie požiadavky na obchodnú prevádzku, v objekte prechádzali cez dve podlažia, ktoré spájal otvor v tvare elipsy s oceľovým zábradlím. Prakticky celý parter je riešený ako veľkorozmerný výklad, s veľkými presklenenými plochami v kovových tvarovaných rámoch . Obchodné priestory predstavujú spolu so strohou fasádou jeden celok. Objekt je príkladom dokonalej symbiózy obchodnej a obytnej funkcie. Bratislavčania ho majú v pamäti ako OD Pionier, neskôr Junior.

Literatúra a pramene:

Moravčíková H. :Fridrich Weinurm Architekt (Slovart, 2014)

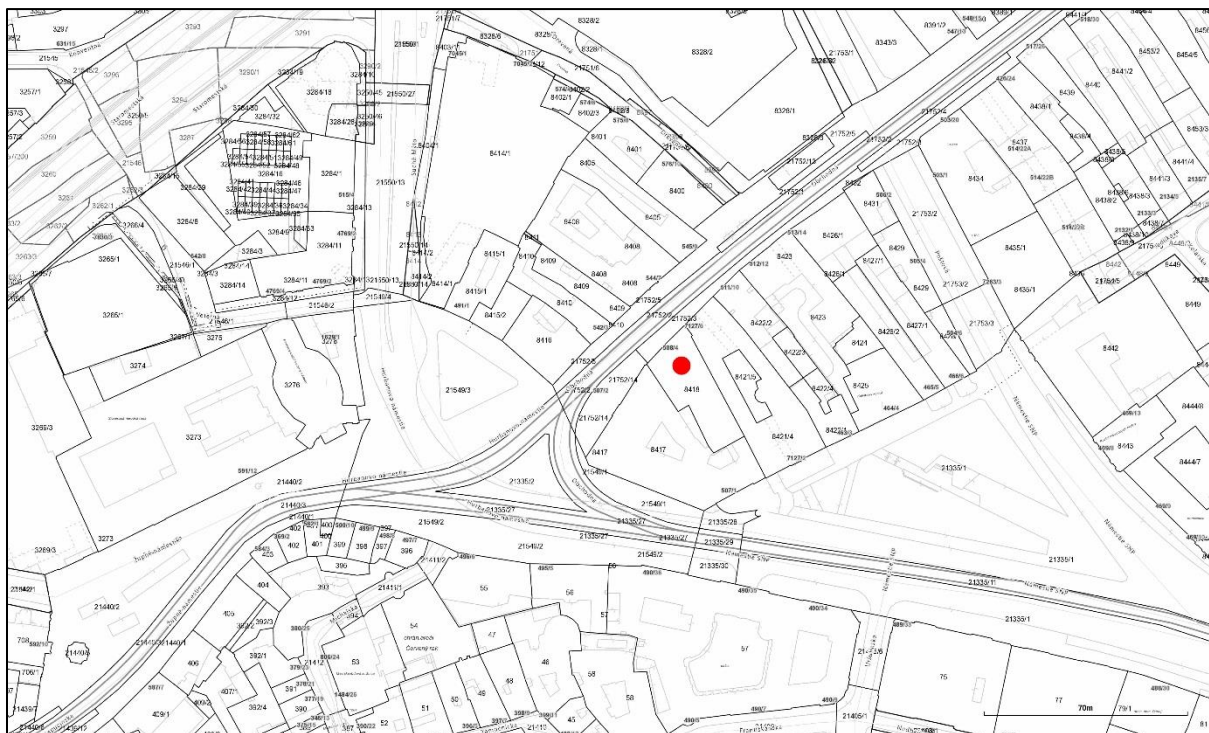
Šlachta,Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúra Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum,1996)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - V. – A.13

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Obchodná ul. 12**
Adresa popisom: v radovej zástavbe Obchodnej ulice
Názov pamätihodnosti: **obytný dom + fara Cirkevného zboru reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Kostol reformovanej cirkvi je súčasťou kompaktnej zástavby zadnej časti Námestia SNP. V dvorovej časti pokračuje **obytným domom reformovanej cirkvi**, tzv Kalvínov dvor, ktorého priečelie tvorí líniu Obchodnej ulice. Obytný dom, ktorý je s kostolom spojený malou záhradkou má podobnú kompozíciu priečelia s motívom štítu ako kostol. Jeho ráz je však skôr secesný než novorománsky. K zadaniu na kostol a nájomný dom predchádzala súťaž, v ktorej pravdepodobne zvíťazil mladý (ešte iba študent architektúry) Bratislavčan **Franz Wimmer**. Tento rozsiahly komplex je v rokoch [1911](#) – [1913](#), jeho prvou realizáciou. Oba objekty kostol aj fara (obytný dom) boli prevádzkovo prepojené. Bol to prvý vysoký dom na tejto ulici, postavený zo [železobetónu](#). Kalvínsky kostol je postavený v [novorománskom slohu](#), Kalvínov dvor v štýle maďarskej [secesie](#), početne zastúpenej v uliciach [Budapešti](#). Je predpoklad, že výslednú podobu Kalvínovmu dvoru dal budapeštiansky staviteľ Floris Opaterný, ktorý spracoval realizačný projekt. Objekt má 5 nadzemných podlaží, pre obchodné aktivity je využívané len prízemie objektu. Bohato tvaroslovne zdobená fasáda dominuje tejto časti ulice.

Literatúra a pramene:

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovart, 2002)

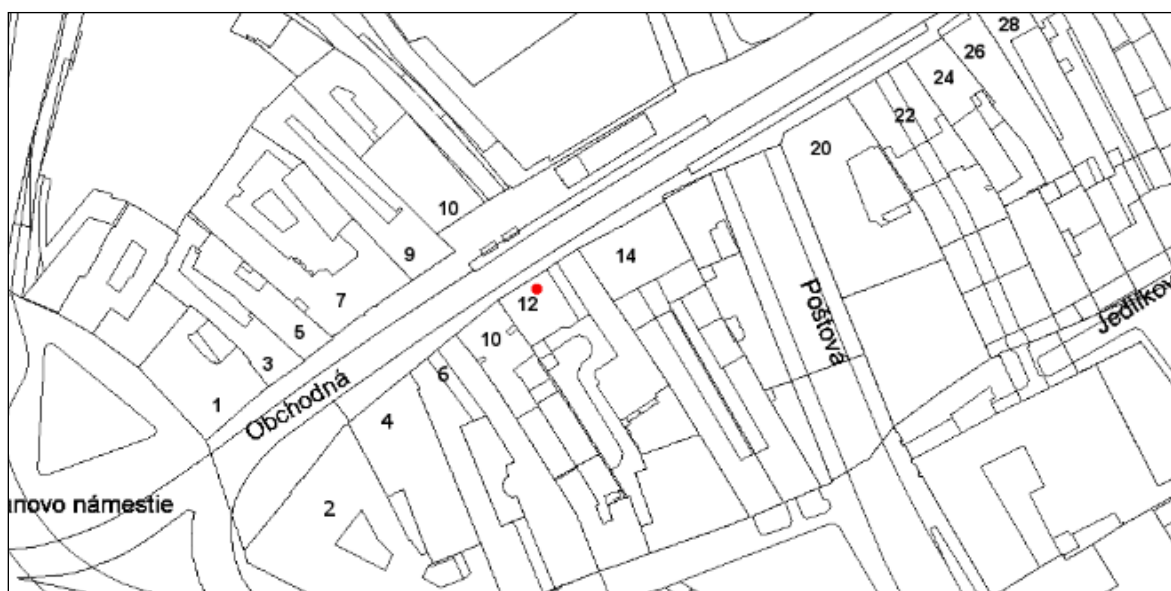
Bratislava – Obchodná ul. – aktualizácia pamiatkového prieskumu. Zásady pamiatkovej starostlivosti – regulatívy rozvoja z hľadiska pamiatkovej starostlivosti (autori: Ing.arch. A. Németh, PhDr. M. Grígerová, rkp., MÚOP,2000)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

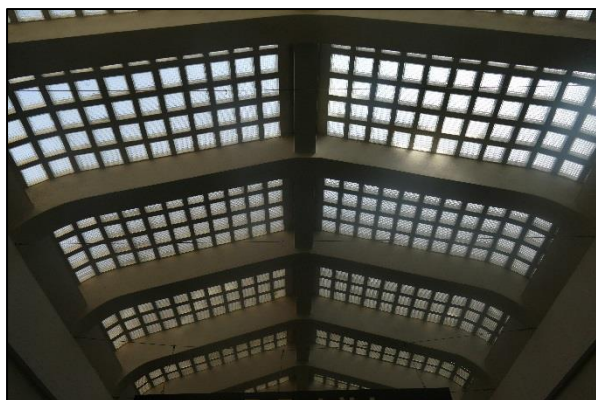

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - V. – A.14

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Obchodná 22**
Adresa popisom: v radovej zástavbe Obchodnej ulice
Názov pamätihodnosti: **Polyfunkčný dom s pasážou (Royko pasáž)**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

V Bratislave od r. 1840 fungovala tzv. Roykova základina, charitatívna organizácia založená jedným z najbohatších bratislavských mešťanov, A. S. Roykom. Táto organizácia sa rozhodla vybudovať na uvoľnenom priestore na Obchodnej ul. bytový dom s obchodnými prevádzkami. So súhlasom Konventu Milosrdných bratov vybudovala v r. 1931 známu „Royko pasáž“ spájajúcu Obchodnú ulicu s Jedlíkovou ulicou. Royko pasáž spája Obchodnú ulicu s Jedlíkovou ulicou a následne cez Orient pasáž aj s Nám. SNP. Projekt spracoval architekt **Ernst Steiner v r.1924** v duchu čistého funkcionalizmu. Budova má 5 nadzemných podlaží a jedno ustúpené podlažie. V parteri sú obchodné priestory a vstup do pasáže. Pasáž má úžasný tvarovaný strop, presvetlená je cez sklobetónové tvárnice.

Význam Royko pasáže ako spojovníka a miesta pre nákupy, značne zoslabil neďaleký trh na Jedlíkovej, cez ktorý sa rovnako dá prejsť na Obchodnú ulicu. Pasáž prešla kompletnou rekonštrukciou v r.1999 (atelier Bogár, Králik, Urban).

Literatúra a pramene:

Šlachta,Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúra Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum,1996)

Nám SNP č. 12 - Milosrdní bratia - Konceptia riešenia parteru fasády do Nám. SNP (severne od kostola) a podjazdu do Jedlíkovej ulice (autor: J. Hamšíková, rkp, MÚOP,2011)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - V. – A.15

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Obchodná 48**
Adresa popisom: v radovej zástavbe Obchodnej ulice
Názov pamätihodnosti: **bytový dom s nadstavbou**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Typický objekt pôvodnej zástavby Obchodnej ulice, postavený na úzkej parcele. Je to pôvodne vinohradnícko-remeselnícky dom, upravený začiatkom 20. stor. Úpravy boli realizované podľa projektu **Ing. arch. Jindřicha Merganca** (1889 – 1974), ktorý v r.1924 navrhol zaujímavú nadstavbu objektu, ako dynamickú kompozíciu v duchu kubistického expresionizmu.

Tri dvojboké arkiere s hrebienkom a dvojicou združených okien sú vysadené nad jednoduchý parter. Fasádu ukončuje prelamovaná korunná rímsa. Centrálne je situovaný vstup do dvora, naľavo a napravo obchodný priestor. Objekt je pomerne dobre zachovaný.

Literatúra a pramene:

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovart, 2002)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - I. – E.15

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Pražská 25**
Adresa popisom: v zástavbe Pražskej ulice
Názov pamätihodnosti: **Objekt elektrární**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

V radovej zástavbe Pražskej ulice upúta pozornosť rozmerný objekt Západoslovenských elektrární. Ide o polyfunkčný objekt, v ktorom sa spájajú viaceré funkcie. Pôvodnú stavbu na tomto mieste postavili podľa projektu Fridricha Weinwurma a Ignáca Vécseiho v r.1928. O deväť rokov neskôr objekt prestaval, nadstavoval a fasádu zjednotil architekt **Dušan S. Jurkovič** (1868 -1947). Jurkovič sa v 30.-tych rokoch venoval vo svojej tvorbe vo veľkom meradle aj technickým stavbám, špeciálne pracoval pre energetiku. Tieto stavby majú veľa spoločných znakov, jedným z veľmi špecifických, je keramický obklad fasády. (Jurkovičov brat mal v Trnave tehelnú).

Objekt elektrární na Pražskej ulici má na hlavnej fasáde sedem okenných osí, pričom okenné otvory majú rôzne tvary – široké okná, združené okná i jednoduché úzke okná. Napriek tomu architektúra pôsobí celistvo. Zaujímavým prvkom je logo elektrární umiestnené v pravom hornom rohu v keramickom ráme.

Literatúra a pramene:

Bořutová, D.: Architekt Dušan Samuel Jurkovič (Slovar, 2010)

Moravčíková H. :Fridrich Weinwurm Architekt (Slovar, 2014)

Šlachta,Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúra Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum,1996)

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovar, 2002)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Bjornsonova 2 - 8**
Adresa popisom: nárožie Bjornsonovej a Belopotockého ulice
Názov pamätihodnosti: **Bytový dom s prejazdom a pamätnými tabuľami**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Poznámka: V Registri národných kultúrnych pamiatok sú zapísané pamätné tabule, ktoré sú umiestnené nad prejazdom a sú venované pamiatke spisovateľa **Björnsone Björnstjerna** (1832-1910). Tabule majú číslo:288/1., 288/2., 2888/3.

Foto:

Popis:

Rozmerný bytový dom uzatvára svojou hmotou stavebný blok vymedzený ulicami Povraznícka, Bjornsonova a Belopotockého. Dom je zaujímavý svojim prejazdom, ktorým prepája Benediktiho a Anenskú ulicu s Bjornsonovou. Nad prejazdom je umiestnená pamätná tabuľa Björnsone Björnstjerna s portrétnou plaketou, po stranách prejazdu sú ploché mramorové kruhové terče s textom. Tieto PT sú NKP, objekt nie je chránený.

Mohutný bytový dom navrhol nestor slovenskej architektúry prof. **Emil Belluš** (1899-1979) v r.1935. Okrem menších, ale aj veľkorozmerných bytov navrhol Belluš do objektu aj viacero ateliérov, ktoré využívali viacerí renomovaní slovenskí umelci (Galanda, Fulla, Ondreička). Jednoduchá fasáda do Bjornsonovej ulice je na nároží do Povrazníckej zvýraznená nárožnými presklenými lodžiami a otvorenými balkónmi.

Literatúra a pramene:

Šlachta,Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúra Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum,1996)

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovart, 2002)

Dulla, M.: Architekt Emil Belluš (Slovart ,2011)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: **Záhradnícka 10**
Adresa popisom: v zástavbe Záhradníckej ul.
Názov pamätihodnosti: **Justičný palác**
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Ikonickou stavbou Záhradníckej ulice je budova Justičného paláca. Ide o rozsiahly stavebný komplex na symetrickom pôdoryse, ktorý vytvára celý obytný blok lemovaný ulicami Šoltésovej, Chorvátskou, Justičnou a Záhradníckou. Autorom projektu je **Alexander Skutecký**, v spolupráci s V. Holeschom. Projekt je z r.1937, realizácia o rok neskôr. Táto, veľmi špecifická stavba, už svojim výrazom vzbudzuje autoritu a rešpekt. Monumentálna fasáda je prísne symetrická. Je členená dvoma plytkými 4 osovými rizalitmi po stranách, pričom dominantnou je 11osová centrálna časť, výrazne vertikálne členená, s prestrešeným vstupom do objektu. Kvalitu fasády podtrhuje kamenný obklad celého parteru.

Literatúra a pramene:

Šlachta,Š., Dorotjaková I. : Sprievodca po architektúra Bratislavy 1918 – 1950 (Meritum,1996)

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovart, 2002)

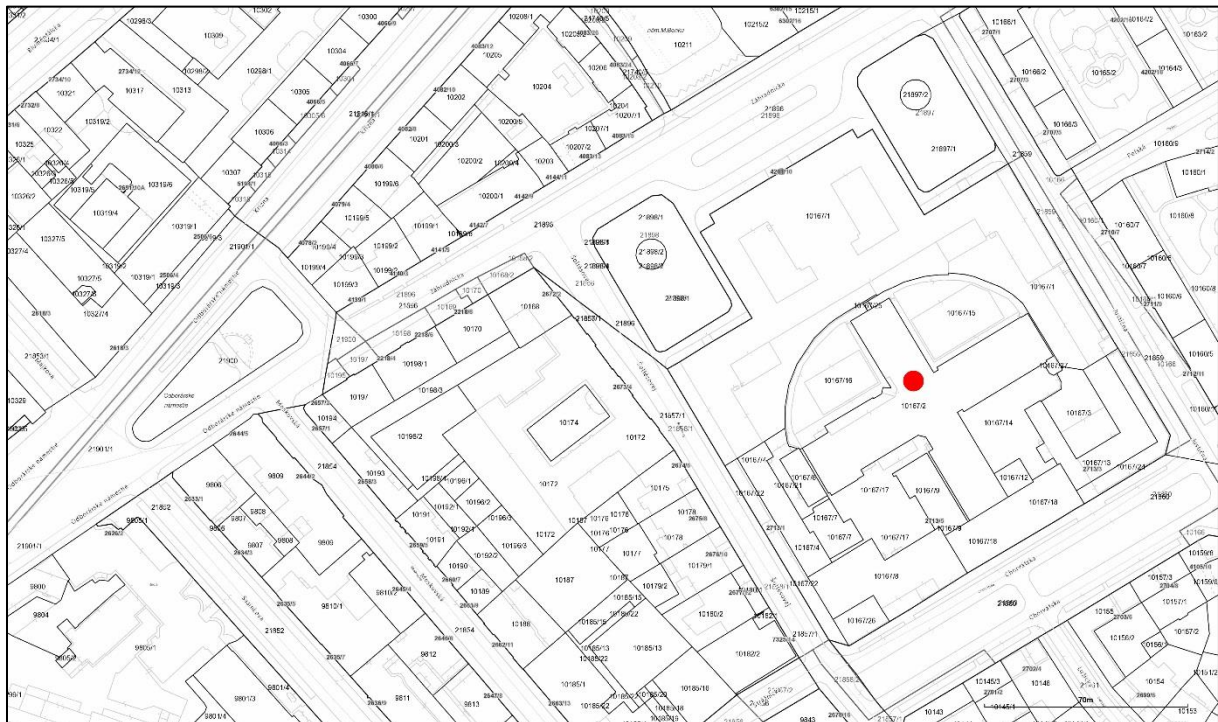
Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

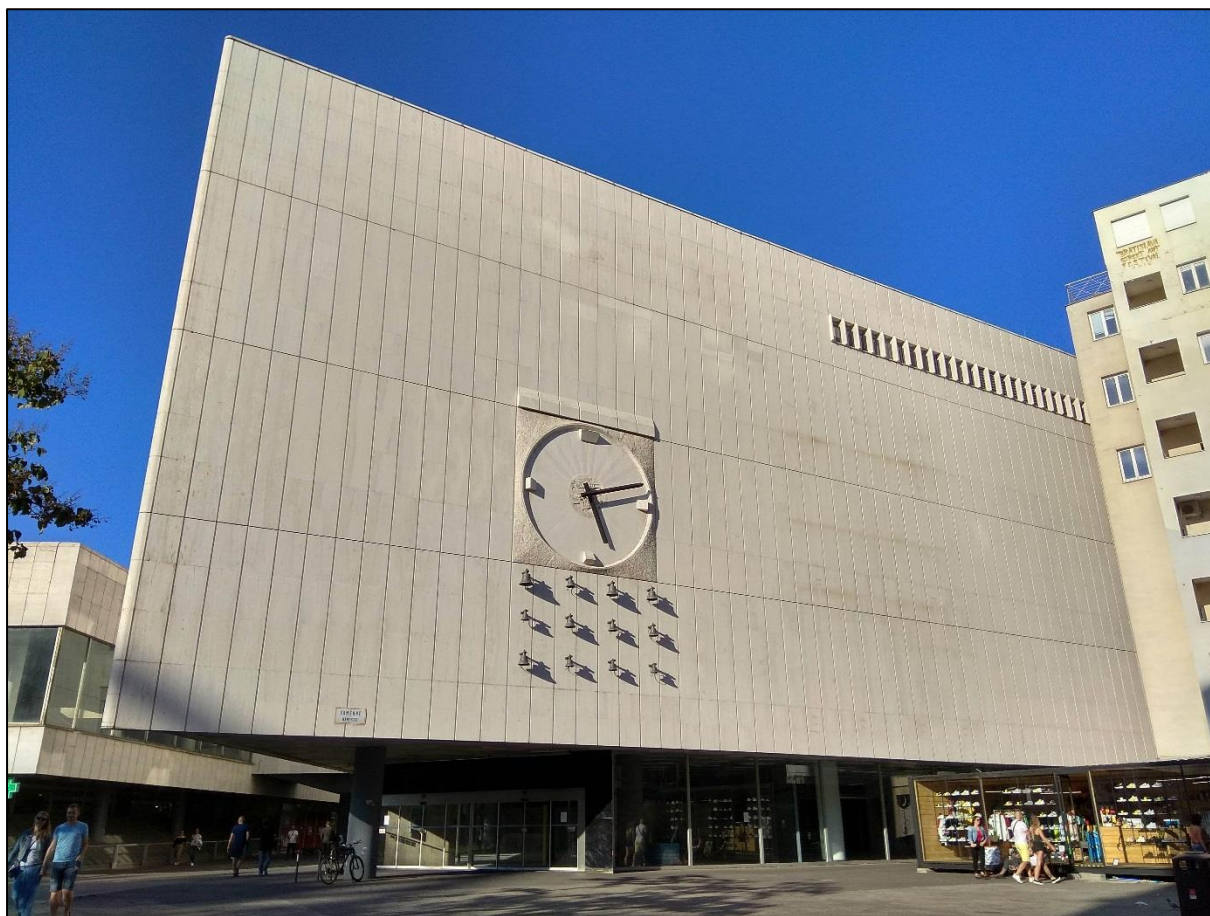

Evidenčný list pamätihodnosti mesta Bratislavy

BA - I. – E.17

Mesto: Bratislava
Mestská časť: Bratislava - Staré mesto
Adresa: Kamenné námestie
Adresa popisom: solitérny objekt na námestí
Názov pamätihodnosti: **Obchodný dom PRIOR 1.** (dnes Tesco)
Typ pamätihodnosti: kategória 1A – hmotná nehnuteľná
Číslo v zozname pamätihodností Starého mesta: nie je evidovaný

Foto:

Popis:

Výstavba obchodného domu Prior (spolu s hotelom Kyjev) bola v 60.-tych rokoch 20. storočia výsledkom veľkorysého architektonického konceptu premeny centrálného priestoru hlavného mesta. Po období historizujúceho socialistického realizmu 50.-tych rokov, vznikol v centre mesta súbor objektov, ktoré znamenajú nástup moderny v architektúre na Slovensku. Odvážna a inovatívna konštrukcia objektu obchodného domu je zásadným tvorivým počínom, ktorého autorom bol vtedy len 30 ročný mladý architekt **Ivan Matušík** (*1930). Pre objekt obchodného domu architekt navrhol nezvyklý tvar - robustný trojhran, ako znak stability a istoty. Celkový výraz hlavnej fasády objektu, čistá hladká plocha bez okenných otvorov, necháva vyníeť kvalitnému mliečnemu travertínu. Jediným výtvarným prvkom sú hodiny so zvonkohrou. Obchodný dom je súčasťou bratislavského centra od r.1968, kedy bol slávnostne otvorený. Je jednou z ikon Bratislavy, významný medzník v modernej architektúre na Slovensku.

Literatúra a pramene:

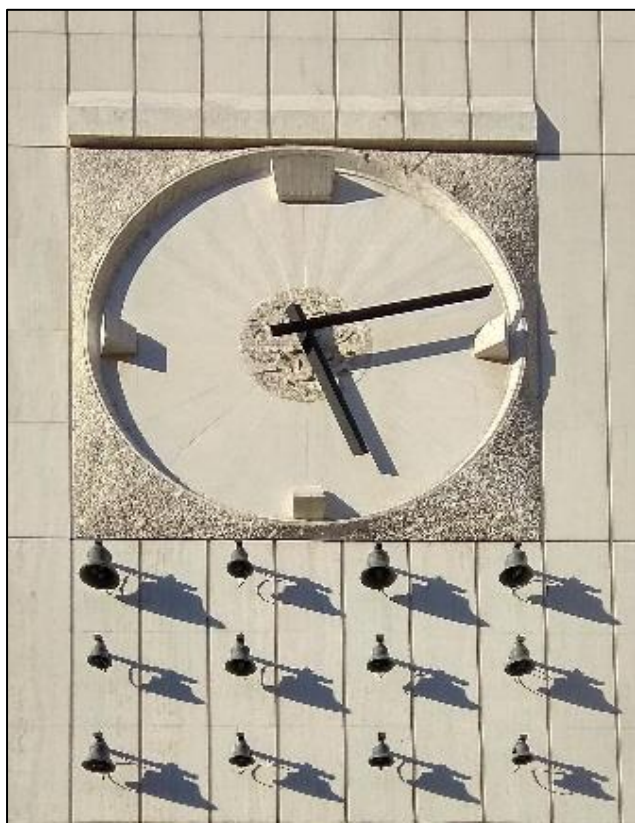
Matušík, I.: Kamenné námestie (Bratislava, 2007)

Moravčíková, H., Dulla, M.: Architektúra Slovenska v 20. storočí. (Slovart, 2002)

Spracoval: PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Autor fotodokumentácie: PhDr. Jana Hamšíková

Dátum: 9/2019

Kópia z katastrálneho portálu

**Výpis zo zasadnutia komisie pre kultúru, médiá a ochranu kultúrneho dedičstva MsZ
zo dňa 02.10.2019**

K bodu 5

Aktualizácia celomestského zoznamu pamätihodností Bratislavy

Komisia pre kultúru, médiá a ochranu kultúrneho dedičstva MsZ po prerokovaní materiálu a následnej diskusii prijala stanovisko:

Stanovisko:

- a) Komisia pre kultúru, médiá a ochranu kultúrneho dedičstva MsZ po prerokovaní materiálu odporúča Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy schváliť Aktualizácia celomestského zoznamu pamätihodností Bratislavy.
- b) Komisia pre kultúru, médiá a ochranu kultúrneho dedičstva MsZ odporúča riaditeľovi magistrátu zapracovať zoznam pamätihodností Bratislavy do mapového portálu zverejneného na stránke hlavného mesta (mapy.bratislava.sk).

Hlasovanie:

Prítomní: 5 Za: 5 Proti: 0 Zdržal sa: 0

Za správnosť opisu:

Mgr. Katarína Lukyová, v. r.
tajomníčka komisie

Ing. Matej Vagač, v. r.
predseda komisie